

Recomendación dirixida á Consellería de Política Social debido ao retraso dunha valoración de dependencia

Expediente: G.6.Q/18636/18

Santiago de Compostela, 10 de outubro de 2018

Sr. conselleiro:

Nesta institución iniciouse expediente de queixa como consecuencia do escrito de D^a [REDACTED] debido ao retraso dunha valoración de dependencia.

ANTECEDENTES

1. No seu escrito indícanos a situación na que se atopa “como consecuencia da desidia e falta de dilixencia no exercicio das funcións que ten encomendadas a Xunta de Galicia, en concreto a Consellería de Política Social”. O 9 de agosto de 2017 e ante a complexa situación de dependencia de súa irmá [REDACTED] de 96 anos de idade, da que é titora legal, decide solicitar praza e ingresala no Centro Residencial SARquavitaie , actualmente Domus VI, San Lázaro, Santiago de Compostela. O importe polos servizos neste centro residencial en 2017 foi de 2.397 euros mensuais e en 2018 ascende a 2.444,94 euros mensuais. O 18 de outubro de 2017, cumprindo cos requisitos esixidos, presenta no Rexistro Xeral da Xunta de Galicia a solicitude inicial de recoñecemento de situación de dependencia. Hoxe segue, 11 meses despois, sen atender, estando pendente de valoración. A valoración é requisito imprescindible para o recoñecemento de dependencia e para acadar o dereito ás prestacións do sistema. Os gastos pola permanencia no centro residencial ascenden a 33.370 €. A situación, tendo en conta os ingresos pola pensión de xubilación que percibe a súa irmá, “é absolutamente insostible, o que orixinaría unha situación desesperada por non poder asumir os gastos da residencia nin poder atender á súa irmá como precisa”, sinala. Solicita axilizar a valoración inicial de recoñecemento de situación de dependencia da súa irmá.

2. Ante iso requirimos información a esa consellería, que nola remitiu. Nela sinalase o seguinte:

“... ANTECEDENTES: 1. Con data 18/10/2017 D^a. [REDACTED] presenta solicitude de valoración do grao de dependencia. 2. Unha vez que a solicitude de D^a. [REDACTED] con DNI [REDACTED], foi mecanizada, a aplicación informática asígnalle a seguinte codificación vinculada: número de arquivo físico da súa documentación FE-74943 3. Será preciso que a

persoa interesada sexa entrevistada polas persoas profesionais que forman o equipo de valoración cunha duración mínima de 30 minutos por profesional.

CONCLUSIÓN: Existe un elevado número de solicitudes tanto de valoración inicial como de revisións cuxa iniciación debe seguir o rigoroso orde de entrada de solicitudes para cumprir o establecido no artigo 26.1 do Decreto 15/2010, do 4 de febreiro, polo que se regula o procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do sistema para a autonomía e atención á dependencia, o procedemento para a elaboración do Programa Individual de Atención e a organización e funcionamento dos órganos técnicos competentes.

Esta orde de iniciación só pode ser modificada nos casos previstos no propio decreto, que no artigo 16 recolle os seguintes supostos de emerxencia: a) Unha situación de desamparo ou abandono. b) Malos tratos físicos e/ou psíquicos. c) Situación de risco grave inminente para a súa integridade física e/ou psíquica. E no artigo 26.3, que establece a prioridade dos expedientes de menores de tres anos.

Unha vez iniciado o procedemento, na súa tramitación a orde de prelación tamén vén taxada no artigo 26.2 do Decreto 15/2010. Debido a este elevado número de solicitudes, estase producindo de xeito conxuntural unha acumulación de expedientes que está atrasando os prazos nos que se citan ós usuarios e se notifican as resolucións. Non obstante, estanse levando a cabo actuacións para corrixir esta situación e reducir os prazos de tramitación”.

ANÁLISE

1. O Decreto 15/2010 conforma dúas fases do procedemento, unha para valorar e outra para aprobar o servizo ou a prestación a través do chamado programa individual de atención (PIA), e establece para o recoñecemento da situación de dependencia un prazo de 3 meses (art. 14), e para a aprobación do PIA outro prazo de 3 meses dende ese recoñecemento previo (art. 15).

2. A información aportada confirma que o procedemento de valoración de dependencia se atopa pendente dende hai moito tempo e co prazo amplamente superado.

3. A consellería indica que hai unha acumulación de expedientes e as valoracións se retrasan, pero leva a cabo actuacións para corrixir a situación e “reducir os prazos de tramitación” (en realidade o tempo de espera). Porén, a pesar do amplo retraso confirmado no caso examinado e da avanzada idade da afectada, a consellería non sinala a previsión de valoración, que debería ser axiña, non só polo retraso acumulado, senón tamén polo compromiso de reducir os prazos.

4. O retraso da primeira fase ten a consecuencia de demorar a atención, que é o obxectivo principal do procedemento de dependencia; por iso, unha vez finalizada a primeira fase, a de valoración, a segunda, de aprobación do programa de atención, debería realizarse de forma urxente.

5. A consellería sinala que atende a orde establecida. Porén, iso debe entenderse dentro do prazo, como é lóxico; se entendérase doutro xeito estaríamos admitindo que unha previsión regulamentaria habilita ao incumprimento do prazo legal, o que non é posible.

6. As demoras prexudican gravemente aos cidadáns que polas súas circunstancias precisan atención de maneira perentoria. Por iso, esta reclamación, como todas as queixas por este motivo, reflicte un importante grao de desgusto, o que resulta comprensible. Os dependentes, familiares e cuidadores mostran a súa desconformidade co atraso constatado na tramitación do expediente, é dicir, porque a avaliación e/ou o recoñecemento non se fixeran, a pesar do tempo transcorrido.

7. A persoa que reclamou por esta forma de actuar demanda a preservación de intereses especialmente protexidos na Constitución Española, que obriga aos poderes públicos a realizar unha política de previsión, tratamento, rehabilitación e integración dos discapacitados físicos, sensoriais e psíquicos, aos que prestarán a atención especializada que requiran e os amparará especialmente para o goce dos dereitos que este Título (I) outorga a todos os cidadáns (art. 49). Como consecuencia do anterior, os poderes públicos, entre eles a administración autonómica, teñen a obriga principal de protexer os dereitos mencionados, segundo o establecido no artigo 53 do Texto Fundamental.

CONCLUSIONES

Por todo o sinalado ata agora considerase necesario, en aplicación do disposto no artigo 32.1 da Lei 6/1984, do Valedor do Pobo, facer chegar a esa Consellería de Política Social a seguinte recomendación:

Que con urxencia se resolva sobre o expediente de valoración de dependencia obxecto desta queixa; que con urxencia se materialice o PIA relativo ás prestacións derivadas da lei de dependencia, que tamén se atopa demorado; que non se produzan demoras que prexudiquen aos afectados; e que con carácter xeral e con urxencia se solucione o problema dos amplos atrasos que a consellería recoñece nas valoracións de dependencia.

Agradecendo de antemán a acollida ao manifestado nesta resolución do Valedor do Pobo, recordámoslle a necesidade de que no prazo de un mes de conta a esta institución da

aceptación da recomendación formulada, no seu caso, e das medidas adoptadas para darlle efectividade, tamén no seu caso.

Ademais en aplicación do principio de transparencia a partir da semana seguinte a data na que ditou esta resolución incluírase na páxina web da Institución.

Saúdaa atentamente,

Milagros Mª Otero Parga
Valedora do Pobo